

CZYTANIE IKONY

Elżbieta Mikiciuk

CZYTANIE IKONY

W kręgu literatury, teatru i filmu

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2020

Recenzent
dr hab. Dorota Jewdokimow, prof. UAM

Redaktor Wydawnictwa
Agnieszka Kołwzan

Koncepcja okładki
Elżbieta Mikiciuk

Projekt okładki i stron tytułowych
Jan Rutka

Na okładce
Andriej Rublow, *Zbawiciel Zwienigorodzki*,
(detal) ikona z ikonostasu Soboru Uspienskiego w Zwienigorodzie,
pocz. XV w., Galeria Tretiakowska, Moskwa (domena publiczna)

Skład i łamanie
Michał Janczewski

Publikacja sfinansowana ze środków Dziekana Wydziału Filologicznego
oraz Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-132-1

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel.: 58 523 11 37; 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49

Spis treści

- Wprowadzenie • 7
- „Pisanie” i „czytanie” ikony jako pozna(wa)nienie Pierwowзору • 7
- Ikona w interpretacji twórców literatury, teatru i filmu • 30
- Rozdział 1. Literackie odczytania i *почитания* ikony • 35
- „Zstąpienie do otchłani”. Fiodor Dostojewski jako ikono pisarz • 35
- Powieść-dysputa o malarstwie ikonowym oraz literacka ikona z żywotem.
Mistrz niewidzialnej strony Andrzeja Turczyńskiego • 83
- Rozdział 2. Teatralna percepcja ikony • 129
- „Maska” Boga-Człowieka. Teatr wobec ikony Jezusa Chrystusa • 129
- „Ożywione” ikony i „dusza rosyjska”.
Gardzienicki Żywot protopopa Awwakuma • 171
- Rozdział 3. Twórcy filmowi wobec sztuki ikony • 211
- „Pójdziemy do Trójcy!” Ikona w *Andrieju Rublowie*
Andrieja Tarkowskiego (od scenariusza do wizji filmowej) • 211
- Ikona i eros. *Meteory* Spirosa Stathoulopoulosa • 251
- Zakończenie • 293
- Bibliografia • 301
- Spis ilustracji • 327